Zutphen

# GEMEENTEBLAD

Officiële uitgave van de gemeente Zutphen

Nr. 530925

16 november

2026

## Beleidsregel maatschappelijke ondersteuning gemeente Zutphen 2026

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Zutphen,

gelezen het advies van de Brede Adviesraad Sociaal Domein van 23 juni 2026;

overwegende dat de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 en de geldende Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Zutphen tot doel hebben:
- het bevorderen van de sociale samenhang, de mantelzorg en vrijwilligerswerk, de toegankelijkheid van voorzieningen, diensten en ruimten voor mensen met een beperking, de veiligheid en leefbaarheid in de gemeente, alsmede voorkomen en bestrijden van huiselijk geweld;
- het ondersteunen van de zelfredzaamheid en de participatie van personen met een beperking of met chronische psychische of psychosociale problemen zoveel mogelijk in de eigen leefomgeving,
- het bieden van beschermd wonen en maatschappelijke opvang;
- en dat het daarom wenselijk is dat het college hierover een beleidsregel vaststelt waarin het nodige is bepaald over de afwegingen van belangen, de vaststelling van feiten en de uitleg van wettelijke voorschriften bij het gebruik van een bevoegdheid door het college op grond van de wet of de verordening;

gelet op de geldende Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Zutphen;

gelet op titel 4.3 van de Algemene wet bestuursrecht;

b e s l u i t:

vast te stellen de

**Beleidsregel maatschappelijke ondersteuning gemeente Zutphen 2026**

### Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

#### Artikel 1:1 Begripsomschrijvingen
Deze beleidsregel verstaat onder:
a. Besluit: het geldende Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Zutphen;
b. Bor: Besluit omgevingsrecht;
c. cliënt: belanghebbende;
d. CIZ: Centrum Indicatiestelling Zorg;
e. CRvB: Centrale Raad van Beroep;
f. doelgroepwoningen: woningen die bestemd zijn voor een bepaalde doelgroep, zoals seniorenwoningen;
g. herindicatie: het aanvragen van een nieuw besluit, omdat een indicatie afloopt of omdat er een nieuwe ondersteuningsvraag is;
h. keukentafelgesprek: het onderzoeksgesprek tussen een medewerker van de gemeente en de cliënt waarin de ondersteuningsbehoefte wordt besproken;
i. mantelzorgwoning: huisvesting in of bij een woning van één huishouden van maximaal twee personen, van wie ten minste één persoon mantelzorg verleent aan of ontvangt van een bewoner van de woning;
j. SVB: Sociale Verzekeringsbank;
k. verordening: de geldende Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Zutphen;
l. Wlz: Wet langdurige zorg;
m. Wmo: Wet maatschappelijke ondersteuning 2015;
n. Zvw: Zorgverzekeringswet.

### Hoofdstuk 2 Melding, onderzoek, aanvraag en besluit

#### Artikel 2:1 Melding en onderzoek
De toegangsprocedure voor maatwerkvoorzieningen bestaat uit twee fases:
1. Melding en onderzoek
2. Aanvraag en besluit

De melding voor een maatwerkvoorziening kan schriftelijk, digitaal, mondeling of telefonisch worden gedaan bij de gemeente Zutphen of bij de regionale toegang voor maatschappelijke opvang en beschermd wonen in Deventer.

De cliënt wordt over de mogelijkheid van cliëntondersteuning geïnformeerd wanneer hij wordt uitgenodigd voor een keukentafelgesprek. De cliënt bepaalt of en wie hij als cliëntondersteuner wil. Dat kan iemand zijn uit zijn eigen netwerk. Het kan ook een ondersteuner zijn die het gemeentebestuur gratis biedt. Eventuele kosten van een andere cliëntondersteuner dan de cliëntondersteuner die de gemeente biedt, zijn voor eigen rekening van de cliënt. De inzet van een cliëntondersteuner is vanaf het begin van de hulpvraag mogelijk.

**Artikel 2:2 Inhoud Onderzoek**
Het college voert samen met de cliënt het onderzoek uit, waaronder in beginsel een huisbezoek valt. In uitzonderlijke situaties kan worden afgezien van een huisbezoek.

In het onderzoek worden de stappen uit artikel 2.2 van de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Zutphen gevolgd, zoals deze in lijn zijn met meerdere uitspraken van de Centrale Raad van Beroep (hierna: CRvB). Daarbij moet het college vaststellen:
1. Wat de hulpvraag is.
2. Welke problemen ondervonden worden bij de zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie, dan wel het zich kunnen handhaven in de samenleving.
3. Welke ondersteuning naar aard en omvang nodig is om een passende bijdrage te leveren aan de zelfredzaamheid of participatie of het zich kunnen handhaven in de samenleving.
4. In hoeverre de eigen mogelijkheden, gebruikelijke hulp, mantelzorg, ondersteuning door andere personen uit het sociale netwerk en algemene voorzieningen de nodige hulp en ondersteuning kunnen bieden.
5. Of er nog onderdelen overblijven waarvoor een maatwerkvoorziening nodig is.

De uitkomsten van het onderzoek worden vastgelegd in een verslag en dit verslag wordt verstrekt aan de cliënt.
Het onderzoek moet plaatsvinden tegen de achtergrond van de vraag welke maatwerkvoorziening leidt tot het behouden of het bevorderen van de zelfredzaamheid en participatie van de cliënt. Het onderzoek mag zich dus niet beperken tot alleen de door de cliënt gevraagde voorziening als duidelijk is dat er beperkingen zijn. Het onderzoek kan ook niet worden beperkt tot de afgewezen voorziening, maar moet gericht zijn op het vaststellen welke voorziening voor cliënt is aan te merken als een compenserende voorziening.

**Artikel 2:3 Advisering**
Voor iedere stap geldt dat het college de deskundigheid inzet die nodig is om de stap goed af te kunnen ronden. Het college beoordeelt de noodzaak om een externe deskundige in te schakelen, bijvoorbeeld een medisch adviseur. Een medisch advies ligt voor de hand als er sprake is van een progressief ziektebeeld en/ of een medisch moeilijk te objectiveren aandoening. Daarnaast kan een medisch advies zinvol zijn voor het in kaart brengen van de behandel- en ontwikkelingsmogelijkheden van de cliënt. Om tot een bepaling van de goedkoopst adequate voorziening te komen kan een bouwkundig advies worden aangevraagd. De kosten van het advies komen voor rekening van het college.

Als het adviestraject niet binnen de wettelijke onderzoekstermijn van zes weken kan worden afgerond, wordt hierover gecommuniceerd naar de cliënt. Hetzelfde geldt voor een adviestraject dat is gestart nadat de cliënt de aanvraag heeft ingediend.

**Artikel 2:4 Onderzoek, verslag en termijn**
Het college legt de stappen uit het onderzoek en de uitkomsten van het onderzoek vast in het onderzoeksverslag. Het onderzoeksverslag vormt de feitelijke weergave van het onderzoek, met een advies over de in te zetten maatschappelijke ondersteuning. Binnen 6 weken na de ontvangst van de melding verstrekt het college aan de cliënt in tweevoud een onderzoeksverslag. Met het verslag wordt de onderzoeksfase afgesloten.

Opmerkingen of latere aanvullingen van de cliënt kunnen aan het verslag worden toegevoegd.

Als de cliënt een aanvraag wenst te doen, stuurt de cliënt stuurt binnen twee weken na ontvangst een door hem ondertekend exemplaar van het onderzoeksverslag aan het college. Als de cliënt niet akkoord is met de inhoud of het advies uit het onderzoeksverslag, dan vermeldt of kan hij de reden hiervan op het verslag vermelden.

### Artikel 2:5 Aanvraag
Een cliënt of zijn gemachtigde of wettelijke vertegenwoordiger kan een aanvraag om een maatwerkvoorziening schriftelijk (op papier of digitaal) indienen bij het college. Een aanvraag kan ook worden ingediend door het aan het college toesturen van een door de cliënt, of door zijn gemachtigde of wettelijke vertegenwoordiger ondertekend onderzoeksverslag als bedoeld in artikel 2.4.

In geval van een herindicatie of situatie waarin al eerder onderzoek is gedaan en (een indicatie voor) een voorziening is verstrekt, kan worden volstaan met een door de cliënt ondertekend verkort (digitaal) aanvraagformulier.

De datum waarop de aanvraag volledig en juist is ingediend bij het college, geldt als datum waarop de beslistermijn start.

### Artikel 2:6 Inhoud beschikking
De ingangsdatum van de ondersteuning ligt in de regel op en soms na de datum waarop over de aanvraag voor ondersteuning is beslist. Hierop is een uitzondering mogelijk als de ondersteuning met schriftelijke toestemming van het college is ingezet voordat het besluit tot verstrekking is genomen, gelet op bijzondere omstandigheden.

Het college besluit een vervolgindicatie direct op de voorgaande indicatie aan te laten sluiten, als de vervolgmelding door de cliënt minimaal zes weken voor het aflopen van de voorgaande indicatie is ingediend en maatwerkondersteuning aan de orde is.

Een maatwerkvoorziening gericht op huishoudelijke ondersteuning kan worden toegekend voor een periode van maximaal twintig jaar. Een maatwerkvoorziening gericht op begeleiding kan worden toegekend voor een periode van maximaal vijf jaar. Dit geldt zowel voor maatwerkvoorzieningen in natura als in de vorm van een pgb.

Het college stelt de duur van een indicatie vast door de beoordeling van de persoonlijke situatie van de cliënt en aan de hand van de mate waarin veranderingen in de eigen kracht, gebruikelijke hulp, mantelzorg of hulp van personen uit het sociale netwerk worden verwacht, en de mate waarin bij de cliënt veranderingen binnen de levensdomeinen worden verwacht, die van invloed kunnen zijn op de behoefte van de cliënt aan maatschappelijke ondersteuning.

Hoe korter de termijn waarbinnen de met de ondersteuning na te streven doelen naar verwachting worden behaald en/ of hoe aannemelijker het is dat zich veranderingen in de situatie van de cliënt kunnen voordoen, des te korter de indicatieduur.

## Hoofdstuk 3 Jaarlijkse waardering mantelzorgers

### Artikel 3:1 Jaarlijkse waardering mantelzorgers
Voor de jaarlijks toe te kennen waardering voor mantelzorgers komt 1 mantelzorger bij een persoon die mantelzorg ontvangt, in aanmerking. Er is sprake van mantelzorg als de zorg langer dan 3 maanden onbetaald wordt verleend én voor meer dan 8 uur per week. De persoon die mantelzorg ontvangt moet ingeschreven zijn in de Basisregistratie Personen (BRP) van de gemeente Zutphen. Het college kent per mantelzorger en per persoon die mantelzorg ontvangt slechts 1 keer een mantelzorgwaardering toe.

## Hoofdstuk 4 Maatwerkvoorzieningen
**Paragraaf 4:1 Criteria maatwerkvoorziening algemeen**

### Artikel 4:1:1 Criteria maatwerkvoorziening algemeen
Het beoordelingskader en de toegangscriteria voor aanspraken op maatwerkvoorzieningen worden bepaald door de wet (zoals de doelgroep en de eigen verantwoordelijkheid), de verordening (criteria om in aanmerking te komen voor een maatwerkvoorziening), deze beleidsregel en het Besluit.

Daarnaast geldt dat sprake moet zijn van maatwerk. Bij de aanspraak op iedere maatwerkvoorziening wordt in ieder geval gekeken naar het beoordelingskader en de algemene toegangscriteria (zie artikelen 4.1 en 4.2 van de verordening).

De Wmo doet een beroep op de eigen kracht en eigen mogelijkheden van ingezetenen. Het uitgangspunt van de wet is dat mensen langer thuis blijven wonen met waar mogelijk hulp van hun eigen sociale netwerk en zo nodig aanvullende ondersteuning vanuit de gemeente. Voordat er een beroep wordt gedaan op publiek gefinancierde voorzieningen moeten eerst de eigen kracht en het sociale netwerk worden aangesproken. Zoals vermeld in artikel 4 van de verordening betekent dit dat een maatwerk-

voorziening pas aan de orde kan zijn als de cliënt zijn beperkingen of problemen niet kan verminderen of wegnemen met behulp van eigen kracht, gebruikelijke hulp, mantelzorg, hulp van andere personen uit zijn sociale netwerk, algemeen gebruikelijke voorzieningen of algemene voorzieningen.

Op het moment dat het college een onderzoek uitvoert naar de ondersteuningsbehoefte van een cliënt, zijn huisgenoten verplicht om, als zij daarom worden verzocht, medewerking te verlenen die redelijkerwijs nodig is voor een zorgvuldig onderzoek. Dit kan onder meer inhouden het verstrekken van relevante informatie over de leef- en woonsituatie, het toelichten van gebruikelijke hulp, het deelnemen aan een gesprek en het meewerken aan medisch onderzoek. Het college houdt daarbij rekening met de privacy van huisgenoten en vraagt geen informatie die niet noodzakelijk is voor het onderzoek.

**Artikel 4:1:2 Eigen Kracht**
Eigen kracht verwijst naar de mogelijkheden van de cliënt om zelf bij te dragen aan zijn zelfredzaamheid en participatie. Het college verwacht van de cliënt dat hij zich inspant om dat aan te wenden wat binnen zijn bereik ligt om zelf in zijn behoefte op het gebied van maatschappelijke ondersteuning te voorzien. Dat houdt in dat iedere cliënt eerst kijkt wat hij zelf kan doen, wat zijn sociale omgeving voor hem kan doen, welke herstel- of behandelmogelijkheden er zijn, welke mogelijkheden andere wetgeving biedt, et cetera.

Voorbeelden van voorliggende mogelijkheden uit andere wetgeving zijn:
- Zittend ziekenvervoer op grond van de Zvw;
- Hulpmiddelen op grond van de Zvw;
- Verblijfsindicatie op grond van de Wlz (hierop bevat de wet wel een aantal uitzonderingen).

**Artikel 4:1:3 Gebruikelijke hulp**
Het college beoordeelt of, en zo ja, in hoeverre de cliënt met gebruikelijke hulp in staat is zijn problemen op te vangen. Onder gebruikelijke hulp wordt de normale, dagelijkse hulp die naar algemeen aanvaarde opvattingen in redelijkheid mag worden verwacht van de partner, inwonende ouders, inwonende kinderen of andere huisgenoten verstaan. Gebruikelijke hulp heeft een verplichtend karakter. Er bestaat geen aanspraak op een maatwerkvoorziening als gebruikelijke hulp voorziet in de hulpvraag. Het voeren van een gemeenschappelijk huishouden brengt immers een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het functioneren van dat huishouden met zich.

Bij gebruikelijke hulp wordt een onderscheid gemaakt in kortdurende en langdurige situaties.
- Kortdurend: er is uitzicht op herstel van het gezondheidsprobleem en de daarmee samenhangende zelfredzaamheid van de cliënt. Het gaat hierbij over het algemeen over een periode van maximaal drie maanden. In kortdurende situaties moet alle begeleiding door de gebruikelijke hulpverlener worden geboden.
- Langdurig: het gaat om chronische situaties waarbij naar verwachting de ondersteuning langer dan drie maanden nodig zal zijn. In langdurige situaties is de ondersteuning waarvan kan worden gezegd dat deze op basis van algemeen aanvaarde maatstaven door de sociale omgeving (inwonende ouders, inwonende partners, inwonende kinderen en andere huisgenoten) aan de cliënt moet worden geboden gebruikelijke hulp.

Bij het bepalen of sprake is van gebruikelijke hulp wordt gebruik gemaakt van de maatstaven zoals vermeld in het meest recent vastgestelde protocol gebruikelijke zorg van het CIZ.

**Artikel 4:1:4 Mantelzorg**
Mantelzorg is de hulp bij zelfredzaamheid, participatie, beschermd wonen en/ of opvang die:
- direct het gevolg is van een tussen personen bestaande sociale relatie, en
- die niet wordt gegeven vanuit een hulpverlenend beroep.

Vaak zijn mantelzorgers mensen met wie een cliënt regelmatig contact heeft. Een cliënt en zijn mantelzorger hoeven niet in hetzelfde huis te wonen. Mantelzorg moet ook daadwerkelijk beschikbaar zijn.

Mantelzorg is vrijwillige, onbetaalde zorg. Mantelzorg is dus niet verplicht. Wil een hulpverlener betaald worden voor zijn inspanningen dan is er geen sprake van mantelzorg. Maar geeft de hulpverlener uit het sociale netwerk aan dat hij zonder vergoeding de hulp ook blijft verlenen dan is er wel sprake van mantelzorg.

Mantelzorg en gebruikelijke hulp zijn aansluitende begrippen. Mantelzorg begint waar gebruikelijke hulp eindigt. Bij mantelzorg gaat het om meer dan gebruikelijke hulp. De hulp overstijgt qua zwaarte, duur en/ of intensiteit het normale. Een huisgenoot kan gebruikelijke hulp en mantelzorg verlenen. Anders dan voor gebruikelijke hulp geldt, is een huisgenoot niet verplicht om mantelzorg te bieden.

Er moet goed gekeken worden naar de mogelijkheden en belastbaarheid van de mantelzorger. Bij het onderzoek naar een passende maatwerkvoorziening wordt gelet op (dreigende) overbelasting van de mantelzorger. Voorbeelden van symptomen die kunnen wijzen op dreigende overbelasting: angst/ gespannenheid, lichamelijke klachten, verminderde prestaties of concentratieproblemen. Ook kan het college medisch of ander deskundig advies inwinnen om te beoordelen of er sprake is van overbelasting.

(Dreigende) overbelasting kan een reden zijn om een (tijdelijke) maatwerkvoorziening in te zetten ter ontlasting van de mantelzorger. Hiertoe is het wel noodzakelijk dat er een verband bestaat tussen de (dreigende) overbelasting en de ondersteuning die iemand biedt. Er moet duidelijk beschreven worden hoe de (dreigende) overbelasting zich uit en wat deze inhoudt. Wanneer er twijfel is over de mate van overbelasting en de noodzaak voor een maatwerkvoorziening bestaat altijd de mogelijkheid om een medisch advies in te winnen. Bij het aflopen van de indicatieduur van de (tijdelijke) maatwerkvoorziening ter ontlasting van de mantelzorger zal worden gekeken of en welke inspanningen zijn gedaan om de (dreigende) overbelasting terug te dringen.

Inzet van respijtzorgvoorzieningen kan de draagkracht van de mantelzorger versterken.

**Artikel 4:1:5 Algemeen gebruikelijke voorziening**
Er bestaat geen aanspraak op een maatwerkvoorziening als de voorziening voor de cliënt algemeen gebruikelijk is. Met het criterium algemeen gebruikelijk wordt beoogd te voorkomen dat het college een voorziening verstrekt waarvan, gelet op de omstandigheden van betrokken cliënt, aannemelijk is dat deze daarover, ook als hij geen beperkingen had, zou (hebben kunnen) beschikken.

Een voorziening is algemeen gebruikelijk als deze:
- niet specifiek bedoeld is voor personen met een beperking;
- daadwerkelijk beschikbaar is, dus verkrijgbaar in de reguliere handel (bijvoorbeeld een beugel bij de bouwmarkt);
- en passende bijdrage levert aan het realiseren van een situatie waarin de cliënt tot zelfredzaamheid of participatie in staat is, en
- financieel gedragen kan worden met een inkomen op minimumniveau.

De vraag of een voorziening financieel kan worden gedragen met een inkomen op minimumniveau houdt in dat een dienst, hulpmiddel, woningaanpassing of andere voorziening naar algemeen aanvaarde maatschappelijke opvattingen onder de gehele bevolking gangbaar is te achten. Dit criterium uit de recente jurisprudentie moet vermoedelijk zo worden uitgelegd dat een voorziening door álle inkomensgroepen in de bevolking gebruikt moet worden om het een 'algemeen gebruikelijke voorziening' te laten zijn.

In ieder individueel geval moet worden beoordeeld of de voorziening voor de betreffende cliënt algemeen gebruikelijk is. Hieronder volgen enkele voorbeelden van voorzieningen die in beginsel als algemeen gebruikelijk beschouwd kunnen worden (dit is geen uitputtende opsomming):
a. verhoogd toilet of toiletverhoger;
b. wandbeugels;
c. drempelhulpen;
d. thermostaatkraan;
e. één hendelmengkraan;
f. keramische- of inductiekookplaat;
g. sta-op stoel;
h. douchestoel;
i. maaltijdservice;
j. boodschappenservice;
k. (ramen)wasservice.

**Artikel 4:1:6 Voorzienbaarheid**
Het college kan voorzieningen weigeren als iemand iets aanschaft of verhuist zonder rekening te houden met zijn beperkingen en de te verwachten ontwikkelingen daarvan. Er is dan al sprake van beperkingen. Het college kan niet van de burger eisen dat hij preventief maatregelen treft en investeringen doet, die moeten voorkomen dat toekomstige onzekere gebeurtenissen in zijn gezondheidstoestand als gevolg van het ouder worden leiden tot een beroep op de Wmo. Er is dan nog geen sprake van beperkingen. Als een cliënt een aantal jaar geleden een bad heeft laten plaatsen en in de jaren daarna +gezondheidsklachten heeft ontwikkeld, kan dus gesteld worden dat de problemen niet te voorzien waren.

Wel hanteert het college het uitgangspunt dat cliënten zelf verantwoordelijk zijn voor de keuze van een woning die aansluit op hun specifieke situatie. Het college verwacht van de cliënt dat hij – voor zover mogelijk – bij de keuze van een woning rekening houdt met zijn huidige en voorzienbare toekomstige beperkingen. Als het voor een cliënt ten tijde van het betrekken van de woonruimte, gelet op de medische situatie op dat moment, voorzienbaar was dat hij beperkingen zou gaan ondervinden in die woning, dan verstrekt het college geen voorziening.

### Artikel 4:1:7 Goedkoopst compenserende voorziening

Maatwerkvoorzieningen die worden verstrekt dienen zowel compenserend als de meest goedkope maatwerkvoorziening te zijn. Compenserend houdt in dat de voorziening haar doel moet bereiken op het gebied van zelfredzaamheid en participatie. Hierbij wordt rekening gehouden met de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van de cliënt. Bij het bepalen van de meest passende goedkoopst compenserende voorziening, houdt het college rekening met de (te verwachten) gebruiksduur en intensiteit van het gebruik.

Als meerdere voorzieningen compenserend zijn, wordt de goedkoopste toegekend. Eigenschappen die kostenverhogend werken zonder dat zij de voorziening meer adequaat maken, zullen niet voor vergoeding in aanmerking komen. Als de cliënt een duurdere voorziening wil (die eveneens compenserend is) komen de meerkosten van de duurdere voorziening voor rekening van de cliënt. In dergelijke situaties zal de verstrekking, als de cliënt met een pgb kan omgaan, plaatsvinden in de vorm van een pgb. Het college bepaalt de hoogte van het pgb aan de hand van de tegenwaarde van de goedkoopst compenserende voorziening.

**Paragraaf 4:2 Weigeringsgronden maatwerkvoorziening algemeen**

(Gereserveerd)

**Paragraaf 4:3 Aanvullende criteria woonvoorziening**

### Artikel 4:3:1 Omschrijving resultaat

De cliënt die, gezien zijn beperkingen, niet normaal gebruik kan maken van de woning waar hij zijn hoofdverblijf heeft of zal hebben, kan in aanmerking komen voor een maatwerkvoorziening gericht op het wonen. De maatwerkvoorziening is gericht op het opheffen of verminderen van problemen bij het normale gebruik van de woning. De cliënt moet de activiteiten die een gemiddelde bewoner in zijn woning verricht, kunnen doen. Het gaat daarbij onder andere om slapen, lichaamsreiniging, toiletgang, het bereiden en consumeren van voedsel en het zich verplaatsen in en om de woning. Voor kinderen komt daarbij het veilig kunnen spelen in de woonruimte. Hierbij kunnen enkel woonvoorzieningen worden getroffen in ruimtes met een primaire leefruimtes voor de cliënt. In beginsel zijn dit de woonkamer, slaapkamer, keuken, wc en de badkamer.

### Artikel 4:3:2 Hoofdverblijf

Een woonvoorziening wordt slechts verleend als de cliënt zijn hoofdverblijf heeft of zal hebben in de woonruimte waar de voorziening wordt getroffen. Hierop kan een uitzondering worden gemaakt als dit voor een passende bijdrage aan zelfredzaamheid en participatie nodig is in een individuele situatie.

Er kan bijvoorbeeld sprake zijn van twee hoofdverblijven bij kinderen van gescheiden ouders die in co-ouderschap door beide ouders worden opgevoed. Als kan worden aangetoond, bijvoorbeeld door een ouderschapsplan, dat de cliënt daadwerkelijk de ene helft van de tijd bij de ene ouder woont en de andere helft van de tijd bij de andere ouder, kan in die situatie, als niet anders mogelijk, worden bepaald dat twee woningen aangepast worden. Echter, zal de vertrekkende ouder zal altijd eerst, zo nodig in afstemming met het college, moeten onderzoeken of een verhuizing naar een geschikte woning mogelijk is.

Het college kan, als de cliënt in een Beschermd Wonen-instelling verblijft, bijdragen aan het bezoekbaar maken van één woning in de gemeente. Dit dient een woning te zijn waar de cliënt regelmatig op bezoek komt, bijvoorbeeld van een ouder niet zijnde co-ouder. Met bezoekbaar wordt bedoeld dat cliënt de woning, één verblijfsruimte en het toilet kan bereiken en gebruiken. Het betreft hier een buitenwettelijke voorziening, omdat de cliënt ofwel geen ingezetene is van de gemeente ofwel niet zijn hoofdverblijf heeft in de woning die bezoekbaar wordt gemaakt.

### Artikel 4:3:3 Verhuizen of aanpassen

Het college beoordeelt allereerst of het resultaat ‘normale gebruik van de woning’ ook te bereiken is via een verhuizing naar een geschikte woning of gemakkelijker geschikt te maken woning. Bij de afweging van het primaat van verhuizen kunnen diverse factoren een rol spelen. Het college neemt in ieder geval de volgende factoren mee in de afweging:

a. de huidige beperkingen die de cliënt ervaart en de toekomstprognose. Verhuizen ligt bijvoorbeeld meer voor de hand als de verwachting is dat de situatie van belanghebbende snel verslechtert waardoor een aanpassing van de huidige woning slechts beperkte tijd zal volstaan. Aan de andere kant kan er bijvoorbeeld sprake zijn van een medische contra-indicatie voor verhuizen;
b. de consequenties van de verhuizing voor de woonlasten. Een stijging van de woonlasten hoeft niet in de weg te staan aan toepassing van het primaat van verhuizen. Wel wordt beoordeeld of een woonlastenstijging aanvaardbaar is voor de cliënt, gelet op zijn woon- en financiële situatie;
c. de termijn waarop een woning beschikbaar komt. Bij een advies voor een verhuizing geldt zes maanden als aanvaardbare termijn waarbinnen een nieuwe woning gevonden moet zijn. Als er binnen de gestelde termijn geen geschikte woning beschikbaar komt, kan een maatwerkvoorziening gericht op het wonen worden toegekend;
d. de consequenties van de verhuizing voor de sociale omstandigheden van de cliënt. De binding van de cliënt met de omgeving wordt hierbij meegenomen evenals de nabijheid van voor de cliënt belangrijke voorzieningen en de nabijheid van vrienden en familie. Deze omstandigheden wegen zwaarder naarmate de afstand tussen de huidige woning en de mogelijke nieuwe woning toeneemt en naarmate de intensiteit van de mantelzorg toeneemt. Daarnaast weegt de nabijheid van vrienden en familie zwaarder als er sprake is van mantelzorg. Ook eventuele consequenties (zoals inkomstenderving) van een verhuizing voor een bedrijf aan huis worden meegewogen.

### Artikel 4:3:4 Verhuiskostenvergoeding
Cliënt kan, als cliënt moet verhuizen omdat hij een beperking heeft in de huidige woning, in aanmerking komen voor een verhuiskostenvergoeding.

### Artikel 4:3:5 Doelgroepenwoningen
Bouwkundige aanpassingen in doelgroepwoningen gebeuren conform de afspraken zoals die door het college gemaakt zijn of worden met de (toekomstige) eigenaar van deze woningen.

### Artikel 4:3:6 Aanbouw
Als voor het bereiken van het resultaat nodig is, dat een aanbouw geplaatst wordt, besluit het college vanwege financieel-economische argumenten alleen tot een aanbouw als vaststaat dat de aanbouw hergebruikt kan worden, zoals bij huurwoningen van woningcorporaties. Bij eigen woningen zal de kans op hergebruik miniem zijn. Daarom kiest het college bij eigen woningen waar mogelijk voor het plaatsen van een herbruikbare losse woonunit.

### Artikel 4:3:7 Mantelzorgwoning
Bij een aanvraag van een mantelzorgwoning gaat het college uit van de eigen verantwoordelijkheid voor het hebben van een woning. Dit houdt in dat de uitgaven, die de verzorgde(n) had(den) voor de situatie van de mantelzorg in de mantelzorgwoning, aan het wonen in deze woning besteed worden. Het gaat dan om de kosten aan onder andere huur, nutsvoorzieningen en verzekeringen. Met deze middelen wordt een mantelzorgwoning gehuurd. Ook kunnen deze middelen besteed worden aan een lening of hypotheek om een mantelzorgwoning (deels) te betalen.

Per 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Uit de bouw- en gebruiksregels van het omgevingsplan blijkt of een mantelzorgwoning op een bepaalde locatie is toegelaten. Een mantelzorgwoning is onder voorwaarden zonder vergunning te realiseren. Deze voorwaarden staan in het tijdelijk deel van het omgevingsplan en in het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl). In het Bbl staan de technische bouwregels voor een mantelzorgwoning.

### Paragraaf 4:4 Weigeringsgronden voor een woonvoorziening
(Gereserveerd)

### Paragraaf 4:5 Aanvullende criteria beschermd wonen
(Gereserveerd)

### Paragraaf 4:6 Aanvullende criteria opvang
(Gereserveerd)

### Paragraaf 4:7 Aanvullende criteria voor lokaal verplaatsen

### Artikel 4:7:1 Lokaal verplaatsen
Een vervoersvoorziening is een voorziening ter compensatie van beperkingen bij het zich lokaal verplaatsen in de directe woon- en leefomgeving. Dit omvat zowel het normaal gebruik kunnen maken van de woning als het kunnen voorzien in de behoefte aan maatschappelijke participatie in het kader van het leven van alledag. Bij het verstrekken van een voorziening mag rekening gehouden worden

met de combinatie van andere beschikbare voorzieningen, zoals een rolstoel, een scootmobiel of collectief vervoer.

### Artikel 4:7:2 Verplaatsen in en om de woning

Het verplaatsen in en om de woning kan op verschillende wijzen plaatsvinden, met een rolstoel, rollator, trippelstoel of met krukken. Van deze voorzieningen valt uitsluitend de rolstoel onder de Wmo. Een rolstoel is een voorziening om het verplaatsen in en om de woning mogelijk te maken, al dan niet met hulp van anderen. Het gaat hierbij om verplaatsingen die in of direct vanuit de woning worden gedaan en betreft kleine afstanden, van enkele tientallen tot maximaal enkele honderden meters.

Rolstoelen voor het zogenaamde 'incidentele' gebruik, waarbij de rolstoel in de auto wordt meegenomen om bij het winkelen of bij uitstapjes te gebruiken, worden niet vergoed onder de Wmo.

### Artikel 4:7:3 Verplaatsen in de directe woon- en leefomgeving

Bij het bepalen of en welke vervoersvoorziening toegekend wordt voor het verplaatsen in de directe woon- en leefomgeving, bekijkt het college de vervoersbehoefte, de frequentie, de sociale en de medische omstandigheden. Bij deze vervoersvoorzieningen gelden een aantal algemene uitgangspunten:

a. het gebruik van algemeen gebruikelijke voorzieningen is medisch gezien niet mogelijk. De cliënt kan bijvoorbeeld geen gebruik maken van eigen vervoer of van het reguliere openbaar vervoer.
b. de cliënt moet een relevante zelfstandige vervoersbehoefte hebben op grond van de Wmo. Dat wil zeggen dat de cliënt periodiek voor zijn maatschappelijke participatie relevante vervoersbestemmingen heeft in zijn directe woon- en leefomgeving (binnen een afstand van 20 kilometer van de woning). Bovenregionale bestemmingen vallen buiten de reikwijdte van de Wmo. Hiervoor kan een beroep worden gedaan op het bovenregionaal sociaal-recreatief vervoer voor reizigers met een mobiliteitsbeperking' van Valys.
c. bij een individuele maatwerkvoorziening, zoals een driewielfiets of scootmobiel, wordt bij het bepalen van adequaatheid ook afgewogen of de cliënt voldoende verkeersinzicht heeft om veilig aan het verkeer te kunnen deelnemen.
d. er wordt geen onbeperkte kosteloze vervoermogelijkheid aangeboden. Een persoon zonder beperkingen maakt immers ook kosten voor vervoer. Afhankelijk van de vervoersbehoefte van de cliënt wordt een kilometeraantal vastgesteld van maximaal 2.000 kilometer per jaar.

Kan de cliënt zelfstandig 800 meter lopen in een redelijk tempo (richtlijn: de cliënt kan binnen 20 minuten een afstand van 800 meter afleggen), al dan niet met hulpmiddelen, dan wordt de cliënt in staat geacht het openbaar vervoer te kunnen bereiken. Kan de cliënt het openbaar vervoer bereiken, maar is het onmogelijk het openbaar vervoer te gebruiken, bijvoorbeeld omdat de cliënt niet in het openbaar vervoer kan komen, dan kan er aanleiding zijn wel een vervoersvoorziening te treffen. Er vindt altijd een individuele beoordeling plaats, waarbij onder andere wordt gekeken naar de vervoersbehoefte en de daadwerkelijke afstand tot de bushalte.

Kinderen tot 12 jaar hebben in het algemeen geen zelfstandige vervoersbehoefte. Zij kunnen met de ouders mee, al dan niet met het openbaar vervoer, zonder dat een voorziening wordt getroffen. Hierop kan een uitzondering worden gemaakt als vanwege de beperkingen van het kind vervoer per auto of het openbaar vervoer niet mogelijk blijkt.

### Artikel 4:7:4 Verplichte (medische) begeleiding (collectief vervoer)

Verplichte (medische) begeleiding is begeleiding op indicatie van het college om medische of andere redenen. De reiziger mag niet alleen reizen. De begeleider is ten minste 12 jaar oud, is in staat om hulp te verlenen aan de reiziger die hij begeleidt als dat nodig is en gebruikt zelf geen rolstoel. De reiziger en zijn begeleider leggen altijd hetzelfde traject af en reizen gezamenlijk van A naar B. De medische begeleider betaalt geen reizigersbijdrage.

Kinderen tot en met 11 jaar mogen niet zonder begeleiding reizen met het vraagafhankelijk vervoer.

### Artikel 4:7:5 Sociale begeleiding (collectief vervoer)

Sociale begeleiding is begeleiding op indicatie van het college om sociale redenen. De reizigersbijdrage voor deze begeleider wordt door het college vastgesteld. Een begeleider die meereist zonder indicatie van het college reist als reguliere gebruiker van het openbaar vervoer en betaalt de daarvoor geldende reguliere tarieven.

### Artikel 4:7:6 Natura of pgb

Het college kan een vervoersvoorziening verstrekken in natura of in de vorm van een pgb. Bij verstrekking in natura vallen alle kosten van onderhoud en verzekering onder de verstrekking. Bij een verstrekking in pgb wordt voor het bepalen van de hoogte de voorziening die de cliënt zou hebben gekregen als voorziening in natura als uitgangspunt genomen.

**Paragraaf 4:8 Aanvullende criteria voor huishoudelijke hulp**

### Artikel 4:8:1 Omschrijving resultaat
Het kunnen voeren van een huishouden vergroot de zelfredzaamheid en maakt langer zelfstandig wonen in de eigen leefomgeving mogelijk. Huishoudelijke hulp is een vorm van ondersteuning die ervoor zorgt dat cliënten een huishouden kunnen voeren. Het college beoordeelt van geval tot geval welke ondersteuning noodzakelijk is om de cliënt in staat te stellen een schoon en leefbaar huis te hebben. De ondersteuning moet worden uitgevoerd op het hoofdverblijf van cliënt.

Een huis is schoon en leefbaar als het normaal bewoond en gebruikt kan worden en voldoet aan basale hygiëne-eisen. Schoon staat voor: een basishygiëne borgen, waarbij vervuiling van het huis en gezondheidsrisico's van bewoners worden voorkomen. Leefbaar staat voor: opgeruimd en functioneel, bijvoorbeeld om vallen te voorkomen. De cliënt moet gebruik kunnen maken van een schone woonkamer, (slaap)kamers, keuken, sanitaire ruimtes en gang/ trap/ overloop. Het schoonmaken van de buitenruimte bij het huis (ramen, tuin, balkon, etc.) maakt geen onderdeel uit van de ondersteuning bij het huishouden.

### Artikel 4:8:2 Normenkader HHM
Voor de onderbouwing van de maatwerkvoorziening huishoudelijke hulp, maken we gebruik van het geldende Normenkader Huishoudelijke Ondersteuning (bureau HHM). Zie voor dat normenkader: Externe link: Normenkader Huishoudelijke Ondersteuning - bureau HHM

In het normenkader is aangegeven hoeveel tijd nodig is als sprake is van volledige overname van het huishouden bij de omschreven 'gemiddelde cliëntsituatie' (ofwel 'ijkcliënt'). Er kunnen minder minuten per week worden toegekend als er eigen mogelijkheden zijn of als er andere (voorliggende) voorzieningen kunnen worden ingezet. Ook kan het aantal minuten meer zijn als er sprake is van bepaalde beperkingen, waarvoor maatwerkmodules kunnen worden ingezet.

Uit het onderzoek door het college moet blijken hoeveel minuten er, in het individuele geval, toegekend moeten worden.

### Artikel 4:8:3 Aanvullende tijd: op maat
Wanneer de inwoner als gevolg van (medische) beperkingen onvoldoende ondersteund wordt door de basisvoorziening schoon huis, kunnen aanvullende maatwerkmodules ingezet worden. Dit gaat om het uitvoeren van noodzakelijke aanvullende huishoudelijke taken.

*Uitgangspunten aanvullende ondersteuning*
Aanvullende ondersteuning kan nodig zijn vanwege objectiveerbare beperkingen als gevolg waarvan een meer dan gebruikelijke hygiëne noodzakelijk is, of een snellere vervuiling van het huis plaatsvindt.

Voordat op deze grond aanvullende ondersteuning wordt toegekend wordt altijd eerst onderzocht of en in hoeverre de cliënt via de eigen mogelijkheden, het eigen netwerk en de eigen kracht in combinatie met de basisuren in staat is (een deel van) het noodzakelijke hoger niveau van hygiëne of schoonmaken te realiseren.

### Artikel 4:8:4 Extra ondersteuning Schoon en leefbaar huis
De grootte en bewerkelijkheid van de woning vormen geen zelfstandige grond voor het toekennen van meer of minder ondersteuningstijd.

### Artikel 4:8:5 Ondersteuning bij wasverzorging
De verzorging van de was omvat het machinaal wassen, laten drogen, en opvouwen van kleding en linnen- en beddengoed.

### Artikel 4:8:6 Ondersteuning bij boodschappen
Zelf boodschappen doen (eventueel met ondersteuning van het eigen netwerk) is het uitgangspunt. Als dat nodig is, kan er gebruik worden gemaakt van een boodschappenservice. Ondersteuning bij boodschappen wordt alleen in uitzonderlijke gevallen ingezet.

### Artikel 4:8:7 Ondersteuning bij maaltijden
Ondersteuning bij maaltijden bestaat uit het bereiden van broodmaaltijden en het opwarmen van een warme maaltijd. Ondersteuning bij maaltijden wordt alleen in uitzonderlijke gevallen ingezet.

### Artikel 4:8:8 Ondersteuning bij het organiseren van huishoudelijke taken
Advies-instructie-voorlichting heeft betrekking op het aanleren van praktisch vaardigheden in het huishouden aan een inwoner. Bijvoorbeeld als een partner net is weggevallen en een inwoner zelf wil

kunnen bijdragen aan het huishouden, het schoonmaken, het leren koken van enkele basis-maaltijden, enzovoort. Deze extra tijd is altijd tijdelijk.

### Artikel 4:8:9 Thuis zorgen voor kinderen tot en met 5 jaar

Het zorgen voor kinderen is een taak van ouders en/ of verzorgers. Dat geldt ook voor ouders die door beperkingen niet in staat zijn hun kinderen te verzorgen. Elke ouder is zelf verantwoordelijk voor de opvang en (het organiseren van de noodzakelijke) verzorging van zijn of haar kinderen.

De zorg voor kinderen omvat het wassen, douchen, aankleden, verschonen van luiers en het voeden van baby's. Het passen op kinderen valt niet onder deze ondersteuning. Ondersteuning is tijdelijk en kan alleen in speciale situaties worden ingezet.

### Artikel 4:8:10 Ondersteuningsvormen

Voor de afspraken over de huishoudelijke hulp wordt verwezen naar de "Overeenkomst Uitvoerings-partner Huishoudelijke Zorg 2021- 2027".

### Artikel 4:8:11 Frequentie en omvang huishoudelijke hulp

Bij het bepalen van de benodigde omvang van de maatwerkvoorziening bekijkt het college welke huishoudelijke activiteiten overgenomen moeten worden door een huishoudelijke hulp. De frequentie van bovenstaande taken is mede afhankelijk van de persoonlijke situatie en leefwijze (gezinssamenstelling en gezondheid) van de cliënt. Daarbij is het aan de cliënt om samen met de zorgaanbieder keuzes te maken en prioriteiten te stellen.

## Paragraaf 4:9 Begeleiding

### Artikel 4:9:1 Omschrijving resultaat

Begeleiding is gericht op het bevorderen, behouden of het compenseren van de zelfredzaamheid en participatie van de cliënt, om opname in een instelling, verwaarlozing en/ of escalatie te voorkomen. Bij zelfredzaamheid en participatie gaat het erom dat iemand:

a. voor zichzelf kan zorgen c.q. de regie kan voeren over de zelfzorghandelingen;
b. het vermogen heeft tot sociaal functioneren in de dagelijkse leefsituaties, zoals thuis en in relatie met vrienden en familie;
c. het vermogen heeft om zelf in zijn dagstructurering te voorzien;
d. zelf besluiten kan nemen en regie kan voeren;
e. een zinvolle dagbesteding heeft, gericht op het behouden of ontwikkelen van vaardigheden;
f. een evenwichtig dag- en nachtritme heeft.

Het college beoordeelt van geval tot geval welke ondersteuning noodzakelijk en passend is. Als een maatwerkvoorziening aan de orde is stemt het college de omvang en aard van de begeleiding af op de situatie van de cliënt en maakt hierbij gebruik van de productbeschrijvingen in het Zorgproductenboek van de Zorgregio Midden-IJssel/ Oost-Veluwe. Als dit van toepassing is, beoordeelt het college hierbij ook de noodzaak om de mantelzorger(s) te ontlasten. Het ontlasten van mantelzorgers heeft als beoogd resultaat dat de mantelzorger de ondersteuning thuis kan volhouden en intensievere maatwerkonder-steuning of opname in een intramurale instelling wordt voorkomen, of op zijn minst uitgesteld. Het ontlasten kan door middel van kortdurend verblijf, maar ook door begeleiding in de thuissituatie of dagbesteding.

### Artikel 4:9:2 Ondersteuningsvormen

De begeleidingsproducten zijn regionaal ingekocht. Voor een beschrijving van deze producten wordt verwezen naar de meest recente versie van het Zorgproductenboek van de Zorgregio Midden IJssel/ Oost Veluwe.

### Artikel 4:9:3 Begeleiding individueel

Dit kan worden ingezet om een cliënt te ondersteunen bij het aanbrengen van structuur of het voeren van regie. Individuele begeleiding kan ook verstrekt worden voor het oefenen van vaardigheden of handelingen of voor het houden van toezicht op een cliënt.

Als de cliënt tijdens de individuele begeleiding ondersteuning nodig heeft bij de persoonlijke verzorging (bijvoorbeeld hulp bij toiletbezoek), dan moet de begeleider dit bieden.

*Aard en omvang*
Het college formuleert concrete resultaten die moeten worden bereikt. De omvang van de maatwerk-voorziening begeleiding individueel is de optelsom van de duur van de betreffende activiteiten in uren.

*Begeleiding naast behandeling*

Behandeling is voorliggend op begeleiding op grond van de Wmo. Begeleiding die tot de behandeling behoort valt onder de Zvw, zoals begeleiding die door een behandelend specialist moet worden geboden.

Begeleiding waarvoor geen deskundigheid op niveau van een behandelaar vereist is en die gericht is op het bevorderen van zelfredzaamheid en participatie, opdat de cliënt zo lang mogelijk in de eigen omgeving kan blijven, valt wel onder de Wmo. Het kan daarbij bijvoorbeeld gaan om het motiveren tot behandeling, het stimuleren tot zelfzorg en het stimuleren tot medicatie-inname.

**Artikel 4:9:4 Begeleiding groep (dagbesteding)**
Begeleiding groep is groepsgerichte begeleiding die gericht is op zinvolle daginvulling door niet-loonvormende activiteiten. Deze ondersteuning is gericht op het aanbrengen van een gezond dag- en nachtritme en dagstructuur, stimuleren van sociale contacten, voorkomen van sociaal isolement, ontlasten van mantelzorgers, structureren van de dag, leren omgaan met fysieke en/ of cognitieve beperkingen, handhaven en bevorderen van zo zelfstandig mogelijk functioneren, voorkomen van achteruitgang in fysieke, cognitieve en sociaal-emotionele vaardigheden of het aanleren en/ of onderhouden van arbeidsvaardigheden afgestemd op de interesses en mogelijkheden van cliënt.

Als de cliënt tijdens de dagbesteding ondersteuning nodig heeft bij de persoonlijke verzorging (bijvoorbeeld hulp bij toiletbezoek), dan moet de begeleider dit bieden.

Het vervoer van en naar de dagbesteding wordt, als dit nodig is, verzorgd door het routegebonden vervoer. Zijn er zwaarwegende argumenten waarom betrokkene niet door routegebonden vervoer vervoerd kan worden, dan kan het vervoer door de zorgaanbieder worden verzorgd.

*Aard en omvang*
Het college formuleert concrete resultaten die moeten worden bereikt. De omvang van de maatwerkvoorziening begeleiding groep is de optelsom van de duur van de betreffende activiteiten. De omvang wordt uitgedrukt in een aantal uren. Er geldt een maximum van 36 uren (oftewel 9 dagdelen) per week.

*Wanneer begeleiding individueel en wanneer begeleiding groep?*
Of iemand is aangewezen op begeleiding individueel of begeleiding groep, wordt bepaald door de afweging wat hulpinhoudelijk het meest doelmatig is. Als hetzelfde doel beoogd wordt, gaat begeleiding groep voor op begeleiding individueel.

Wanneer de begeleiding gericht is op het daadwerkelijk bieden van dagstructuur is begeleiding groep de aangewezen vorm. Echter, wanneer de hulpbehoefte gelegen is in het bijvoorbeeld één of meerdere keren per week bieden van hulp bij het doornemen van de dag- of weekstructuur en de hulpbehoefte niet gelegen is in het daadwerkelijk bieden van die dagstructuur, dan is begeleiding individueel de aangewezen vorm om de hulpbehoefte van de cliënt in te vullen.

Op basis van het zorgdoel voor de cliënt kunnen individuele begeleiding en begeleiding in groepsverband (dagbesteding) gecombineerd zijn aangewezen. Bij de indicatiestelling wordt er rekening mee gehouden dat deze vormen van hulp niet op hetzelfde moment van de dag kunnen plaatsvinden.

Ook als er medische contra-indicaties zijn voor begeleiding groep, kunnen de activiteiten in de vorm van begeleiding individueel worden geïndiceerd. Het aantal benodigde uren is afhankelijk van het zorgdoel. Het gaat dan om personen voor wie op medische gronden een contra-indicatie geldt voor deelname aan een groep, zoals infectiegevaar of ernstige energetische beperkingen.

**Artikel 4:9:5 Respijtopvang**
Respijtopvang is bedoeld om overbelasting bij mantelzorgers of huisgenoten die gebruikelijke hulp leveren te voorkomen, zodat zij de zorg thuis vol kunnen houden en een zwaardere hulpvraag, zoals opname in een intramurale instelling, wordt voorkomen of op zijn minst uitgesteld.

Respijtopvang kan in de thuissituatie worden geboden of als logeren elders ter aanvulling op het wonen in de thuissituatie. De cliënt verblijft even elders, wordt daar (gepland en ongepland) verzorgd met het benodigde toezicht en doet voor zover nodig mee aan groepsgerichte activiteiten. Respijtopvang kan ook in de thuissituatie worden geboden.

*Aard en omvang*
Respijtopvang wordt voor maximaal drie etmalen per week toegekend.

Het (gemiddelde) aantal etmalen respijtopvang wordt bepaald aan de hand van het aantal etmalen dat de huisgenoot of mantelzorger die gebruikelijke hulp of mantelzorg verleent, moet worden ontlast.

Het is mogelijk om etmalen te sparen, zodat bijvoorbeeld in verband met vakantie meer etmalen per week kunnen worden afgenomen. Hierbij geldt wel dat het maximumaantal etmalen per jaar 156 (52 x 3) bedraagt en dat etmalen niet mogen worden meegenomen naar een volgend kalenderjaar. De maximale aaneengesloten periode respijtopvang is gelijk aan de wettelijke vakantiedagen, zijnde maximaal 20 dagen.

De hulp in de verblijfssetting wordt ten opzichte van de thuissituatie niet verhoogd.

### Artikel 4:9:6 Persoonlijke verzorging/ Zelfzorg

Persoonlijke verzorging valt onder de Wmo wanneer de behoefte aan persoonlijke verzorging samenhangt met de behoefte aan begeleiding en alleen voor het gedeelte dat niet onder voorliggende wetgeving zoals de Zvw of Wlz valt. De persoonlijke verzorging is erop gericht om een tekort aan zelfredzaamheid op dit gebied op te lossen door het aanleren dan wel overnemen van taken zodat de cliënt zo lang mogelijk zelfredzaam is en deel kan nemen aan de samenleving. De ondersteuning kan bestaan uit hulp bij de algemene dagelijkse levensverrichtingen (ADL), persoonlijke hygiëne en lichamelijke basiszorg, waaronder:

- in en uit bed komen;
- aan- en uitkleden:
- persoonlijke zorg voor tanden, haren, nagels, huid;
- toiletbezoek;
- eten en drinken.

Het gaat bij persoonlijke verzorging op grond van de Wmo niet om het daadwerkelijk wassen en aankleden van de cliënt, maar om de begeleiding hierbij. Het gaat om cliënten die zichzelf wel kunnen wassen en aankleden, maar aangespoord moeten worden om het zelf te doen door de begeleider omdat ze een regieprobleem hebben, bijvoorbeeld cliënten met een zintuiglijke, verstandelijke handicap of een psychiatrische aandoening. Het gaat dus om het ondersteunen bij de handelingen. Dit betekent dat de aanspraak op persoonlijke verzorging verband houdt met de zelfredzaamheid en in het verlengde ligt van begeleiding.

#### Paragraaf 4:10 Maatwerkvoorziening voor sport

### Artikel 4:10:1 Omschrijving resultaat

Een sportvoorziening kan nodig zijn voor de maatschappelijke participatie van een cliënt met beperkingen. Ook kan sporten bijdragen aan de zelfredzaamheid, door de verbetering van conditie en zelfvertrouwen en het (her)ontdekken van eigen mogelijkheden en vaardigheden.

### Artikel 4:10:2 Criteria

Omdat de sportvoorziening moet bijdragen aan de zelfredzaamheid en participatie van cliënt, kan een sportvoorziening alleen worden verstrekt als de sport regelmatig wordt beoefend. Voor sporten die slechts incidenteel worden beoefend, zoals skiën en snowboarden tijdens vakanties, is geen sportvoorziening mogelijk.

## Hoofdstuk 5 Persoonsgebonden budget

### Artikel 5:1 Aanvraag voor een maatwerkvoorziening in de vorm van een persoonsgebonden budget

Op grond van de Wmo kan een cliënt onder voorwaarden kiezen voor een pgb in plaats van zorg in natura. Een pgb is een budget waarmee de cliënt zelf de hulp, ondersteuning of hulpmiddelen inkoopt. Met een pgb kan de cliënt zelf beslissen wat hij (binnen de gemaakte afspraken met de gemeente) precies aan hulp, ondersteuning of hulpmiddelen wil afnemen, wanneer, bij wie en tegen welk tarief. Een pgb kan een geschikt instrument zijn voor de cliënt om zijn leven naar eigen wensen en behoeften in te vullen. Het is een vorm die bij uitstek geschikt is voor mensen die zelf of met behulp van een vertegenwoordiger de regie over hun eigen leven willen kunnen voeren.

Een cliënt die in aanmerking komt voor een maatwerkvoorziening wordt door het college geïnformeerd over de mogelijkheid om te kiezen voor een pgb, onder de voorwaarden zoals genoemd in artikel 2.3.6, tweede lid van de Wmo en in de verordening. Hierbij wordt de cliënt ook ingelicht over de gevolgen van een keuze voor een pgb (zoals het blijven voldoen aan de voorwaarden). Van belang is dat de cliënt zich bewust is van alle rechten en plichten die de keuze voor een pgb met zich meebrengt. Het kiezen voor een pgb moet altijd een bewuste en vrijwillige keuze van de aanvrager (cliënt) zijn.

De organisatie Per Saldo heeft een vragenlijst ontwikkeld die met een cliënt kan worden besproken.

Aanvullend op de eigen informatievoorziening van het college, worden cliënten op deze zelftest gewezen. Hiermee wordt enerzijds voor de cliënt duidelijk wat er allemaal bij het beheren van een pgb komt kijken en ontstaat anderzijds een beeld van de bekwaamheid van de cliënt. Zie ook de website van Per Saldo, www.pgb-test.nl.

**Artikel 5:1:1 Het budgetplan**
Om in aanmerking te kunnen komen voor een pgb dient de cliënt een onderbouwd budgetplan aan te leveren. Het maken van een budgetplan geldt voor alle diensten.

Het college beoordeelt of dit plan voldoet. Door het opstellen van een gemotiveerd budgetplan wordt de cliënt gestimuleerd na te denken over zijn hulpvraag, deze uit te werken en te concretiseren, en ook het bereiken van het doel en daarmee de kwaliteit van de hulp te evalueren.
Als de aanvrager bij het opstellen van het plan hulp krijgt van een curator of mentor moet diegene het budgetplan medeondertekenen.

**Artikel 5:1:2 Beoordeling van de voorwaarden**
Aan de hand van het keukentafelgesprek en het ingediende budgetplan beoordeelt het college de aanvraag voor een pgb. Dit gebeurt bij elke aanvraag, dus ook bij een herindicatie van een bestaande maatwerkvoorziening in pgb. In essentie draait het om de vraag of het budget ten goede komt aan de gewenste ondersteuning en aan de kwetsbare persoon die ondersteuning nodig heeft.

Als uit het onderzoek blijkt dat het pgb niet een passende financieringsvorm is voor cliënt, dan kan het college de maatwerkvoorziening in natura toekennen.

**Artikel 5:1:3 Eigen regie**
Een voorwaarde voor een pgb is dat de cliënt in staat moet zijn regie te voeren over de situatie (inclusief het beheer van het pgb). Het ‘regie voeren’ houdt in dat een cliënt een plan moet kunnen opstellen, kan motiveren waarom hij een pgb wil en dat hij in staat is om opdrachtgever/ werkgever te zijn. In het plan moet dan ook worden aangegeven wie de regie voert en hoe dit wordt vormgegeven.

Of iemand in staat is tot regievoering hangt af van de aard en mate van de beperking. Het is aan het college om deze beoordeling te doen. De pgb-houder (de cliënt) is zowel opdrachtgever, werkgever als ontvanger van hulp. Het beheren van een pgb doet een groter beroep op de zelfredzaamheid en eigen kracht (regie) van de cliënt. De cliënt of zijn vertegenwoordiger moet voor de volgende terreinen over een aantal vaardigheden en kwaliteiten beschikken wil er sprake zijn van adequate zelfregie:

a. een bewuste keuze:
   i. voldoende ziekte-inzicht;
   ii. kan hulpvraag goed verwoorden;
   iii. iweet wat hij nodig heeft;

b. overeenkomsten kunnen aangaan met zorgaanbieders op basis van een pgb-plan:
   i. kan zorgverleners aansturen;
   ii. kan zorgverleners aanspreken op hun functioneren;

c. zelf zorgaanbieders kunnen selecteren;
d. administratie bij kunnen houden;
e. een begroting op kunnen stellen;
f. een budgetplan kunnen maken.

Bij twijfel over de bekwaamheid van de eventuele pgb-houder om zelf hulp in te kopen of als er sprake is van een niet-stabiel ziektebeeld, kan door het gebruik van een korte looptijd van de indicatie op korte termijn worden bekeken of de pgb-houder over de vaardigheden beschikt om een pgb te beheren en of dat het pgb nog voldoende voorziet in de ondersteuningsbehoefte van de cliënt.

**Artikel 5:1:4 Beheer persoonsgebonden budget door een vertegenwoordiger**
Bij een cliënt die niet in staat is de eigen regie te voeren (denk hier bijvoorbeeld aan handelingsonbekwaamheid of schuldenproblematiek), kan een vertegenwoordiger uit naam van de cliënt de regie voeren. Vertegenwoordigers kunnen zijn wettelijke vertegenwoordigers (mentor, curator, bewindvoerder of voogd) of andere vertegenwoordigers (hulp van derden, netwerk).

Het college toetst de bekwaamheid van de vertegenwoordiger om een pgb te beheren op dezelfde aspecten als de cliënt. Om te waarborgen dat het belang van cliënt centraal staat en om ongewenste belangenverstrengeling te voorkomen gelden daarnaast nog enkele aanvullende voorwaarden ten aanzien van de vertegenwoordiger:

a. de vertegenwoordiger is niet de zorgaanbieder/ hulpverlener, zijn personeel, zijn organisatieadviseur of op andere wijze aan de zorgaanbieder verbonden persoon. De combinatie van hulpverlener en pgb-beheerder in één persoon of instantie is vanwege de verstrengeling van belangen onwenselijk en niet toegestaan;
b. de vertegenwoordiger van de cliënt ondersteunt de cliënt van aanvraag tot evaluatie van hulp, beschermt de rechten van de cliënt en is (mede) integraal aanspreekpunt;
c. een bewindvoerder kan niet als vertegenwoordiger optreden, tenzij uit het onderzoek blijkt dat hij ook over hulpinhoudelijke kennis beschikt;
d. de vertegenwoordiger heeft regelmatig contact met de cliënt en hulpverlener (minimaal 1 keer per week);
e. de vertegenwoordiger moet aangeven dat het beheren van het pgb voor hem niet tot overbelasting leidt.

**Artikel 5:1:5 Gemotiveerde keuze persoonsgebonden budget**
Van belang is dat de keuze voor een pgb de keuze is van de cliënt en niet van de in te huren ondersteuner of aanbieder. Wel kan iemand uit het eigen sociale netwerk of een onafhankelijke cliëntondersteuner ondersteunen bij het motiveren van de aanvraag. Beiden mogen zich niet laten betalen als belangenbehartiger vanuit het pgb.

Uit de argumentatie moet duidelijk worden dat de cliënt zich voldoende heeft georiënteerd op de voorziening in natura.

**Artikel 5:1:6 Kwaliteitseisen hulp**
De kwaliteit van de hulp die ingezet wordt met een pgb moet van vergelijkbare kwaliteit zijn als de dienstverlening in zorg in natura. Een pgb-houder is in eerste instantie zelf verantwoordelijk voor de kwaliteit van de hulp die hij inkoopt. Immers, niet het college, maar de pgb-houder zelf kiest de aanbieder en maakt de afspraken. De pgb-houder zelf is hiermee opdrachtgever of werkgever voor de door hem ingehuurde ondersteuning.

Wel toetst het college voorafgaand aan de verstrekking van een pgb of de kwaliteit van de ondersteuning voldoende geborgd is en of de ingekochte ondersteuning veilig, doeltreffend en cliëntgericht is. Hierbij weegt mee of de diensten, hulpmiddelen en andere maatregelen in redelijkheid geschikt zijn voor het doel waarvoor het pgb wordt verstrekt. Deze eisen worden vooraf aan de cliënt kenbaar gemaakt.

Ook tijdens de indicatie kan het college de kwaliteit en effectiviteit van de ondersteuning monitoren. Bijvoorbeeld door periodieke gesprekken met een cliënt, steekproefsgewijze controles en het reageren op signalen van de SVB of anderen binnen of buiten de gemeente.

**Artikel 5:1:7 Persoonsgebonden budget en sociaal netwerk**
Wettelijk gezien is het mogelijk om een pgb ook te besteden binnen het eigen netwerk. Dit mag echter niet leiden tot vergoeding van ondersteuning die anders onbetaald geleverd zou worden. Uitgangspunt is dat ondersteuning uit de eigen omgeving reeds maximaal moet worden ingezet voordat een beroep gedaan wordt op het college. Uit het onderzoek na een melding moet blijken wat het sociale netwerk kan en wil doen (inclusief toepassing van het protocol gebruikelijke hulp) en voor welk onderdeel een maatwerkvoorziening nodig is.

Het college onderzoekt of het toekennen van een pgb voor het betrekken van diensten van personen die behoren tot het sociale netwerk nodig en adequaat is. Aanvullend op de algemene voorwaarden voor een pgb gelden voor het inzetten van een pgb voor hulp door een persoon uit het sociale netwerk de volgende voorwaarden:
a. tot het sociale netwerk worden gerekend: personen uit de huiselijke kring en andere personen met wie iemand een sociale relatie onderhoudt, zoals familieleden, buren, vrienden, kennissen, et cetera;
b. er is een langdurige, omvangrijke en frequente ondersteuningsvraag;
c. de motivatie hiervoor wordt onderbouwd in het pgb-plan;
d. het pgb kan niet worden ingezet voor behandeling en kortdurend verblijf;
e. als volgens landelijk geldende kwaliteitscriteria een minimale opleiding vereist is moet de persoon uit het sociale netwerk die kwalificatie hebben;
f. de persoon uit het netwerk heeft aangegeven dat de ondersteuning voor hem niet tot overbelasting leidt.

Een aanvraag voor een pgb ter besteding aan een persoon uit het sociaal netwerk van de cliënt wordt in ieder geval niet toegekend als:

a. de persoon uit het sociale netwerk op enige wijze druk heeft uitgeoefend op de cliënt in de keuze voor een pgb;
b. de persoon uit het sociale netwerk (dreigend) overbelast is, of
c. de persoon uit het sociale netwerk vanwege andere redenen niet in staat is om de gevraagde ondersteuning te bieden.

Ook wordt bij de beoordeling meegewogen of de continuïteit van ondersteuning gewaarborgd is, voor zover dit noodzakelijk is voor het welbevinden van de cliënt. Is bijvoorbeeld een keer overslaan vanwege ziekte of vakantie mogelijk?

**Artikel 5:1:8 Besteding persoonsgebonden budget**
Pgb-houders mogen vanuit het budget de volgende uitgaven doen:
a. alle bijkomende kosten voor de hulpverleners, zoals de werkgeverslasten voor hulpverleners met een arbeidsovereenkomst en wettelijk toegestane vergoedingen, zoals reiskosten, vervanging tijdens vakantie en verzekeringen;
b. vervoerskosten, maar alleen als er een beschikking is voor begeleiding in dagdelen (dagopvang), samen met een indicatie voor vervoer van en naar de plek waar die begeleiding geboden wordt.

De volgende kosten kunnen niet uit het budget worden bekostigd:
a. bemiddelingskosten;
b. administratiekosten;
c. reis- en parkeerkosten;
d. feestdagenuitkering.

Pgb-houders mogen geen vaste maandlonen afspreken met hun hulpverlener(s). Dit betekent dat de pgb-houder de hulpverlener via een declaratie of factuur moet laten uitbetalen.

Het college kent geen vrij besteedbaar bedrag. Dit betekent dat de pgb-houder het volledige bedrag moet kunnen verantwoorden.

De cliënt aan wie een pgb is toegekend heeft de mogelijkheid om te kiezen voor een ondersteuner die een hoger tarief hanteert dan het tarief waarop het pgb is gebaseerd. Wanneer als gevolg hiervan sprake is van meerkosten, dan komen deze volledig voor rekening van de cliënt. Wanneer als gevolg hiervan de cliënt minder ondersteuning inkoopt dan is geïndiceerd, dan is dit in beginsel toegestaan. Wel wordt bij een herindicatie onderzocht wat de invloed van de lagere inzet op het beoogde resultaat is geweest.

**Artikel 5:1:9 Verantwoording en controle persoonsgebonden budget**
Het college kan gedurende het jaar via steekproeven bij de pgb-beheerder, door een huisbezoek en/ of een administratieve controle, nagaan of het pgb besteed is aan het doel waarvoor het verstrekt is (rechtmatigheid). Daarbij bespreekt het college ook de inhoudelijke hulpverlening en ondersteuningsvraag met de pgb-beheerder (doelmatigheid).

Als tijdens de huisbezoeken onrechtmatigheden of ondoelmatig gebruik van het pgb wordt geconstateerd, kan het college besluiten om voorwaarden te stellen aan voortzetting van het pgb.

Het college kan daarnaast in een steekproef jaarlijks een aantal dossiers onderwerpen aan een intensieve controle. De pgb-houder moet hieraan meewerken en alle gevraagde stukken ter beschikking stellen aan het college.

Bij geconstateerde onrechtmatigheden, ondoelmatig gebruik of het niet of niet volledig ter beschikking stellen van gevraagde stukken, kan het college het verstrekken van het pgb heroverwegen en het pgb beëindigen, intrekken of terugvorderen.

**Artikel 5:2 Aanvullende criteria persoonsgebonden budget**
(Gereserveerd)

**Artikel 5:3 Afwijzingsgronden persoonsgebonden budget**
(Gereserveerd)

**Artikel 5:4 Onderscheid formele en informele hulp**
(Gereserveerd)

**Artikel 5:5 Hoogte persoonsgebonden budget**
(Gereserveerd)

## Hoofdstuk 6 Financiële tegemoetkoming

### Artikel 6:1 Financiële tegemoetkoming

#### Artikel 6:1:1 Financiële tegemoetkoming verhuis-/ inrichtingskosten
De vergoeding voor verhuis- en inrichtingskosten wordt verstrekt in de vorm van een financiële tegemoetkoming Hiervoor wordt de volgende onderverdeling gehanteerd:
a. betaling eerste huur;
b. vloer;
c. verf voor de gehele woning;
d. behang voor de gehele woning;
e. raamstoffering;
f. eventueel huur verhuiswagen.

Verhuiskosten zijn niet algemeen gebruikelijk wanneer een cliënt moet verhuizen omdat hij beperkingen heeft in de huidige woning en niet vanwege een andere reden zoals bijvoorbeeld samenwonen of een echtscheiding verhuist. De cliënt komt in dat geval in aanmerking voor een verhuiskostenvergoeding.

#### Artikel 6:1:2 Financiële tegemoetkoming sportvoorziening
De sportvoorziening wordt verstrekt in de vorm van een financiële tegemoetkoming. Hiermee kan de cliënt de meerkosten van het sporten betalen, die hij heeft ten opzichte van een persoon zonder beperkingen. Bijvoorbeeld doordat hij een sportrolstoel nodig heeft, een eigen aangepast paardrijdzadel of een prothese voor atletiek. Ook kunnen met de financiële tegemoetkoming aanpassingen aan normale sportbenodigdheden of extra contributiekosten worden betaald.

Het college neemt de normale afschrijvingstermijn van een sportvoorziening als uitgangspunt voor de duur van een verstrekking. Bij het bepalen van de afschrijvingstermijn kan het college in overleg treden met fabrikanten en leveranciers van sporthulpmiddelen.

De cliënt maakt aantoonbaar wat de meerkosten voor hem zijn. Reiskosten kunnen niet uit de financiële tegemoetkoming worden betaald, omdat de reiskosten voor de cliënt of algemeen gebruikelijk zijn of de cliënt geacht wordt hiervoor een vervoersvoorziening voor sociaal recreatief vervoer te ontvangen.

#### Artikel 6:1:3 Financiële tegemoetkoming elektrische fiets
De elektrische fiets wordt verstrekt in de vorm van een financiële tegemoetkoming. De financiële tegemoetkoming voor een elektrische fiets is bedoeld om de client in staat te stellen zich lokaal te verplaatsen tot ten minste 2.000 km per jaar binnen zijn directe woon- en leefomgeving.

## Hoofdstuk 7 Bijdragen

### Artikel 7:1 Bijdrage in de kosten van maatwerkvoorzieningen
De eigen bijdrage voor maatwerkvoorzieningen voor een cliënt met een schuldsaneringstraject kan worden kwijtgescholden.

Voor cliënten die deelnemen aan de collectieve zorgverzekering bestaat de mogelijkheid om de eigen bijdrage vergoed te krijgen.

Het college kan de inwoner alleen vrijstellen voor de eigen bijdrage voor een maatwerkvoorziening en pgb. De vrijstelling geldt niet voor de eigen bijdrage bij het wonen in een instelling voor beschermd wonen.

Het aanleveren van een vrijstelling kan met terugwerkende kracht tot 36 maanden. Bij verhuizen naar een andere gemeente of overlijden wordt de vrijstelling door het CAK beëindigd met ingang van de eerstvolgende periode.

### Artikel 7:2 Ritbijdrage vraagafhankelijk vervoer
(Gereserveerd)

### Artikel 7:3 Vervoer van en naar dagbesteding (routegebonden vervoer)
(Gereserveerd)

## Hoofdstuk 8 Toezicht en handhaving

### Artikel 8:1 Toezicht
Een maatwerkvoorziening in pgb wordt verstrekt met de bedoeling dat de cliënt gebruik gaat maken van de ondersteuning. Als binnen zes maanden na de beslissing tot het verstrekken van een voorziening nog geen voorziening is aangewend, kan het college de beslissing geheel of gedeeltelijk intrekken. Voor een verhuiskostenvergoeding geldt een afwijkende termijn van twaalf maanden. Er zijn situaties denkbaar, zoals wachtlijsten of opname van de cliënt in het ziekenhuis waardoor de indicatie niet kan worden ingezet binnen de gehanteerde periode van zes maanden. De cliënt dient in een dergelijk geval uiterlijk vier weken voor het verlopen van de zes maanden contact op te nemen met het college. Het college beoordeelt in overleg met de cliënt en eventueel zijn ondersteuner of een opschorting of aanpassing van de indicatie noodzakelijk is.

Van de cliënt wordt verwacht dat hij meewerkt aan een onderzoek in geval van (vermoedens van) onrechtmatigheden.

### Artikel 8:2 Maatregelen onterechte toekenning voorzieningen en wangedrag
(Gereserveerd)

## Hoofdstuk 9 Kwaliteit en klachten

### Artikel 9:1 Kwaliteitseisen en bestrijding oneigenlijk gebruik
(Gereserveerd)

### Artikel 9:2 Verhouding prijs en kwaliteit levering voorziening door derden
(Gereserveerd)

### Artikel 9:3 Meldingsregeling calamiteiten en geweld
(Gereserveerd)

### Artikel 9:4 Klachtenregeling en medezeggenschap
(Gereserveerd)

## Hoofdstuk 10 Beleidsparticipatie

### Artikel 10:1 Betrekken van ingezetenen bij het beleid
Voor regels over beleidsparticipatie wordt verwezen naar de Verordening Brede Adviesraad Sociaal Domein gemeente Zutphen 2026 en naar de Verordening inspraak, participatie en uitdaagrecht gemeente Zutphen 2024, zoals deze is vastgesteld op basis van artikel 150 Gemeentewet.

## Hoofdstuk 11 Slotbepalingen

### Artikel 11:1 Afwijkingsbevoegdheid
Het college kan in bijzondere gevallen afwijken van deze beleidsregel, als strikte toepassing ervan zou leiden tot een onevenredige benadeling van een belanghebbende of tot een uitkomst die kennelijk onredelijk is.

### Artikel 11:2 Intrekking oude regeling
De Beleidsregel maatschappelijke ondersteuning gemeente Zutphen 2023, zoals vastgesteld bij besluit van 7 februari 2023, wordt ingetrokken.

### Artikel 11:3 Inwerkingtreding
Deze beleidsregel treedt in werking op de dag na de datum van bekendmaking.

### Artikel 11:4 Overgangsrecht
(Gereserveerd)

### Artikel 11:5 Citeertitel
Deze beleidsregel wordt aangehaald als: Beleidsregel maatschappelijke ondersteuning gemeente Zutphen 2026.

*Aldus besloten op 1 september 2026.*

*Het college van burgemeester en wethouders,*

*De burgemeester,*

*de secretaris,*